

TATRZAŃSKA AKCJA RATUNKOWA

Sasanka słowacka *Pulsatilla slavica*
fot. Ewa Samulak

EWA SAMULAK
PAWEŁ OLEJNICZAK

Sasanka słowacka *Pulsatilla slavica* to bardzo rzadka i ściśle chroniona roślina górská. Odtwarzamy jej tatrzańską populację w ramach jednego z realizowanych w Instytucie projektów. W ten sposób chronione są również stanowiska innych rzadkich roślin: głódka karyntyjskiego *Draba siliquosa* i starca cienistego *Senecio umbrosus*.

Rzadkie i zagrożone gatunki roślin można chronić poprzez uprawianie ich w ogrodach botanicznych (ochrona *ex situ*). Kolekcje ogrodowe nigdy jednak nie będą odgrywać tak ważnej roli jak stabilne

populacje roślin, które są częścią funkcjonujących ekosystemów. Naturalne populacje zwiększają bezpośrednio i pośrednio bioróżnorodność danego regionu, tworząc złożoną sieć interakcji sprzyjających zachowaniu stabilności w przyrodzie. Tak więc, gdy populacja jest zagrożona lub już wyginęła, należy rozważyć możliwość jej wzmocnienia lub odtworzenia.

Tatrzańska akcja ratunkowa to działania podjęte przez pracowników Centrum Badań i Ochrony Roślin Górskich Instytutu Ochrony Przyrody PAN w ramach projektu **Ochrona *in situ* roślin poprzez**

wprowadzanie na stanowiska naturalne w Tatrzańskim Parku Narodowym (POIS.02.04.00-00-0014/16), realizowanego od 2017 roku.

Celem Projektu była skuteczna ochrona *in situ* (na stanowiskach naturalnych) trzech gatunków roślin w polskiej części Tatr. Działaniami objęliśmy: starca cienistego, głódka karyntyjskiego i sasanekę słowacką. Gatunki te w Polsce występowały tylko na pojedynczych stanowiskach i tylko w Tatrach. Co więcej, unikatowa polska populacja *Senecio umbrosus* wymarła ponad 20 lat temu i została uznana za gatunek wymarły w Polsce.

Tatrzańska akcja ratunkowa obejmowała następujące działania:

1. Inwentaryzacja osobników i stanowisk, pomiar parametrów środowiskowych oraz wyznaczenie miejsc o optymalnych warunkach w celu uzyskania maksymalnej skuteczności introdukcji roślin.
2. Hodowla, aklimatyzacja i selekcja roślin, w celu zapewnienia im jak najlepszego przetrwania na wolności.
3. Wsiedlenie roślin obejmujące transport i sadzenie przygotowanych osobników w wybranych lokalizacjach.

Więcej informacji na temat Projektu można znaleźć na stronie internetowej: <https://pulsipois.iop.krakow.pl>

Łącznie w 2019 i 2020 roku wsiedliliśmy 124 starce cieniste, 85 sasanek słowackich i 16 głódków karyntyjskich. Obecnie monitorujemy stan utworzonych populacji oraz śledzimy każdą wprowadzoną roślinę. Umożliwi to natychmiastową reakcję w przypadku zaobserwowania negatywnych objawów wskazujących na niestabilność populacji. Projekt sfinansowany został przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środków statutowych Instytutu Ochrony Przyrody PAN.

Ewa Samulak

samulak@iop.krakow.pl

Paweł Olejniczak

olejniczak@iop.krakow.pl

Centrum Badań i Ochrony Roślin Górskich

Instytut Ochrony Przyrody PAN

ul. Antałówka 13, 34-500 Zakopane

Transport sadzonek starca cienistego
Senecio umbrosus
na stanowisko wsiedlania
fot. Paweł Olejniczak

